

СПРАВКА

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ ПО ПРОЕКТ НА РЕШЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОДОБРЯВАНЕ НА НАЦИОНАЛНИ ПРОГРАМИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБРАЗОВАНИЕТО 2021 (6)

№	Организация/потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „БЕЗ СВОБОДЕН ЧАС”				
1.	<p>Мария Тафрова - председател на Управителния съвет на Асоциацията на центровете за подкрепа за личностно развитие в България (деловодна система)</p>	<p>В проекта на национална програма ”Без свободен час“, модул 3) Подкрепа на обучението от разстояние в електронна среда са планирани средства за осигуряване на условия за провеждане на ОРЕС от педагогическите специалисти по време на епидемии, пандемии, енергийни кризи, извънредно положение или други случаи на преустановен присъствен образователен процес. Програмата не предвижда средства за педагогическите специалисти от центровете за подкрепа за личностно развитие, които също провеждат образователен процес в ОРЕС. Съгласно Анекс към Колективен трудов договор за 2021 година (ДО1-342/07.12.2020 г.) в чл. 50 е записано:</p> <p>”(1) За времето за провеждане на обучение от разстояние в електронна среда в условията на епидемии, пандемии, енергийни кризи, въведено извънредно положение и други случаи на непреодолими събития. РАБОТОДАТЕЛИТЕ изплащат като допълнително трудово възнаграждение на провеждащите това обучение педагогически специалисти по 30 лева месечно за компенсиране на разходите за консумативи.</p> <p>(2) Считано от 01.01.2021 г. средствата по ал. 1 се осигуряват целево”</p> <p>В горепосочените текстове не се прави разлика между педагогически специалисти от държавните и общинските училища, детски градини и ЦСОП. Настояваме средствата да бъдат осигурени целево и за ЦПЛР като бъдем включени и в мярката на НП ”Без свободен час“.</p>	Не се приема	Съгласно чл. 26, ал. 1 от ЗПУО ЦПЛР е институция в системата на предучилищното и училищното образование, в която се организират дейности, подкрепящи приобщаването, обучението и възпитанието на децата и учениците, както и дейности за развитие на техните интереси и способности. Националната програма „Без свободен час“ има за цел осигуряване на условия за непрекъснат образователен процес на децата и учениците, какъвто се провежда в детските градини (ДГ), в училищата и в центровете за специална образователна подкрепа (ЦСОП).
2.	Деян Стаматов,	В НП „Без свободен час“, модул 2 „Без свободен час в детската градина“ да се увеличи бюджетът с 200 000 лв.	Не се приема	Бюджетът от 250 000 лв. за модул 2 „Без свободен час в

	<p>председател на Съюза на работодателите в системата на народната просвета в България (деловодна система)</p>	<p>Мотиви: Предложеният бюджет в модула би осигурил заместване в общи 1000 часа, което е изключително недостатъчно предвид обстановката, в която се работи и разнообразието от платени отпуски, които имат право да ползват педагогическите специалисти.</p>		<p>детската градина“ се определя на базата на планирани - изплатени средства на детските градини през изминалите две години. За 2019 година са планирани 135 000 лв., а изплатени 187 703 лв. За 2020 година са планирани 250 000, а изплатени 162 250 лв.</p>
3.	<p>Миглена Желязкова, Директор на Професионална Гимназия по Аграрни Технологии „Цанко Церковски”, град Павликени (електронна поща)</p>	<p>Отчитане на средства по модул 3. „Подкрепа на обучението от разстояние в електронна среда“ от НП „Без свободен час“. Моля за Вашето становище, относно изчисляване на броя на дните в месеца, през които учителят е провел обучение в ОЕРС, в следния случай: Според седмичното разписание учителят провежда дистанционно обучение от дома в понеделник с всички класове, във вторник учителят провежда ОЕРС в първите два часа и следващите два е в училище, в сряда учителят е в училище, но след обяд провежда педагогическо взаимодействие с родители и ученици от класовете в ОЕРС, в четвъртък учителят е в училище, но след обяд проверява тестове/домашни/проекти на ученици в ОЕРС + дидактически материали + работа с платформите Teams, Школо, MSForms и др., в петък е в училище, но извежда обучение по проект „Подкрепа за успех“ в ОЕРС. Придържайки се към условията в точка 6.2.1 от проекта на НП „Без свободен час“ моята позиция по въпроса е, че учителят има право да отчете пет дни за работа в ОЕРС. Запознах педагогическия съвет в училище с проекта на НП „Без свободен час“ и възникнаха въпроси, относно установяване броя на дните в ОЕРС, на които ръководството - директор, заместник-директори и главен счетоводител, няма еднозначен отговор. Необходимо е решение на казуса сега, преди програмата да влезе в сила, с оглед правилното ѝ изпълнение. Използвам възможността във времето за становища и предложения, да предам мнението на педагогическия състав в училище. Въведеният модул „Подкрепа на обучението от разстояние в електронна среда“ е навременен и подкрепящ работата на учителя</p>	Приема се частично	<p>Съгласно чл. 12, ал. 1, т. 6 от Наредба №10 за организация на дейностите в училищното образование при ОЕРС, утвърденото седмично разписание за определен учебен ден може да бъде променено със заповед на директора на училището. Когато част от паралелките се обучават в ОЕРС, а друга част - присъствено, има нормативна възможност в училището да се създаде такава организация, за да не се налага учителят в един и същи ден да изпълнява нормата си преподавателска заетост с присъствени часове в училището и с дистанционни учебни часове и взаимодействие с ученика/групата от дома си. В случаите, когато това не може да се постигне и учителят в един и същи ден работи в училище присъствено и в ОЕРС, разходите за ОЕРС са за сметка на училището. Договореното за времето на провеждане на обучение от</p>

		<p>в извънредните условия на работа. В същото време не е упоменат кой точно разход ще се компенсира. При условие, че ще се компенсират разходите за интернет, становището на ПС в ПГАТ „Цанко Церковски“ – град Павликени е:</p> <p>За да се постигне заложената цел на модула - Осигуряване на условия за провеждане на ОПЕС за постигане на оптимална организация на обучението на деца и ученици, чрез компенсиране на разходите за консумативи на педагогическите специалисти, когато от дома си изпълняват нормата си преподавателска работа, е редно да се компенсира разходът за интернет на учителя за тарифен план, който да осигурява необходимата и достатъчна скорост на интернет връзката за безпроблемното протичане на учебната дейност.</p> <p>Мотиви:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разходите за интернет са месечни и няма как учителят да разполага с интернет в определени часове и дни, нужен е договор за абонамент от най-малко една календарна година; - Интернет е необходим на учителя и в обичайната му работата, без онлайн обучение. 		<p>разстояние в електронна среда в условията на епидемии, пандемии, енергийни кризи, въведено извънредно положение или други случаи на непреодолими събития допълнително трудово възнаграждение в размер на 30 лв. месечно с КТД за системата на предучилищното и училищното образование Д01-197 от 17.08.2020 г. е за компенсиране на разходите за консумативи на провеждащите това обучение педагогически специалисти, без да са определени какви разходи се компенсират.</p> <p>Цел на националната програма е да осигури условия за непрекъснат образователен процес на децата и учениците, обвързан с изпълнение на нормата преподавателска работа, а не подготовката на педагогическите специалисти за самия процес, което е основно тяхно задължение.</p>
4.	<p>Красимира Иванова Начкова, главен счетоводител във П АЕГ "Томас Джеферсън", град София</p> <p>(електронна поща)</p>	<p>Във връзка с проект на НП "Без свободен час" за 2021 година, т. 7, буква "а" са заложили 10,50 лв., в т.ч. дължими осигурителни вноски за учител (8,50 лв. лекторски час и 2,00 лв. осигурителни вноски). За 2021 година, съгласно КТД на Столична община, лекторският час е 9,00 лв. и дължими осигурителни вноски за учител 2,10 лв., което е на обща стойност 11,10 лв. По проекта на НП "Без свободен час" за 2021 година лекторският час е 10,50 лв., а по КТД 11,10 лв.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Размерът на лекторските часове в НП е определен съгласно чл. 33, ал. 2 от действащия към момента Отраслов колективен трудов договор за системата на предучилищното и училищното образование Д01-197/17.08.2020 г. Цитираната в предложението сума от 9 лв. за 1 лекторски час е регламентирана в Колективен</p>

		Нашето предложение е лекторският час по т. 7, буква "а" от програмата да бъде на стойност 11,10 лв., с включени осигуровки от работодателят.		трудова договор за Столична община от 27.10.2020 г.
5.	Юлиян Петров, председател на синдикат „Образование“ към КТ „Подкрепа“ (деловодна система)	<p>Във връзка с бележки, становища и предложения по проекта на Решение на МС за одобряване на Национални програми за развитие на образованието – 2021 година, Синдикат „Образование“ към КТ „Подкрепа“ изразява своето становище и предложения по НП „Без свободен час“, модул 3, разработен от МОН и предложен за обсъждане след приемане на Анекс към КТД от 07.12.2020 г. към КТД от 17.08 2020 г., където текстът на чл. 50 се изменя, както следва: „Чл. 50 (1) За времето на провеждане на обучение от разстояние в електронна среда в условията на епидемии, пандемии, енергийни кризи, въведено извънредно положение или други случаи на непреодолими събития, работодателите изплащат като допълнително трудово възнаграждение на провеждащите това обучение педагогически специалисти по 30 лв. месечно за компенсиране на разходите за консумативи. (2) Считано от 01.01.2021 г., средствата по ал. 1 се осигуряват целево.”</p> <p>В НП „Без свободен час“, т. 3 „Очаквани резултати“ и по-конкретно в т. 3.2. Повишаване качеството на предучилищното и на училищното образование и осигуряване на: Гарантиране на провеждането на ОРЕС чрез компенсиране на разходите за консумативи на педагогическите специалисти, както и в т.5.3. за модул 3 „Подкрепа на обучението от разстояние в електронна среда“ – бенефициенти на този модул са държавните и общинските училища, детски градини и ЦСОП.</p> <p>Средства се предоставят като допълнително месечно трудово възнаграждение на педагогическите специалисти, провеждащи ОРЕС от домовете си.</p> <p>След договореностите в КТД и цитираните по-горе текстове, предлагаме да се преработят процедурите, описани в т. 6.3.2. по модул 3.</p> <p>Така изписаната процедура не е в духа на подписания КТД и Анекс към него, води до допълнително увеличаване на административната тежест на педагогическите специалисти, не</p>	Не се приема	1.Процедурата по модул 3 е идентична с описаната такава в модул 1 и модул 2, по които се работи вече две години след внесените промени с Платформата. При годишното отчитане на резултатите от програмата, когато 28-те регионални управления на образованието предоставят доклади с предложения и постигнати резултати, като сериозно постижение, допринасящо чувствително за намаляване на административната тежест, е отбелязано въвеждането на Платформата. Не се изисква сканиране и публикуване на заповеди, договори и декларации на учители за реално проведени учебни часове или педагогически ситуации. Единственият документ, който служи за основание за изплащане на държавни средства, е генерираната от самата платформа декларация, състояща се от 1 до 3 листа (в зависимост от броя на учителите), която директорът удостоверява с подпис и печат. С въвеждането на Платформата рязко е увеличен броят на учебните часове с осигурено

		<p>допринася за мотивирането им да водят ОПЕС, подценява труда на педагогическите специалисти при работа в електронна среда. Така предложените в т.9.2.1. количествени параметри не отговарят на броя учители, участвали в ОПЕС. Благодарение на отговорното отношение на учителите и масовото включване на педагогическите специалисти в ОПЕС, бяха предотвратени негативните последици за образователната система.</p> <p>Припомняме Ви, че имахме национална програма за безплатен Интернет на учителите, където средствата се изплащаха на 100%. Надяваме се, че ще вземете предвид тези аргументи и ще се извърши необходимата актуализация на модул 3, за да запазим достойнството на българския учител.</p> <p>В противен случай, предлагаме модул 3 да отпадне от НП „Без свободен час“ и да се пристъпи към подписване на Анекс към КТД, в който чл. 50, ал. 2 да отпадне.</p>		<p>заместване, както и средствата по програмата са увеличени от 1, 5 млн. лв. до 3,5 млн. лв. Като доказателство - две поредни години програмата се дофинансира от бюджета на МОН.</p> <p>2. Цел на националната програма е да осигури условия за непрекъснат образователен процес на децата и учениците, обвързан с изпълнение на нормата преподавателска работа, а не на мотивацията за изпълнение на основни техни задължения.</p> <p>3. Посочените параметри са индикативни и не оказват влияние при изпълнение на програмата.</p>
6.	<p>Мадлена Драгиева, директор на ОУ ”Христо Ботев”, село Рупци (електронна поща)</p>	<p>Във връзка с НП "Без свободен час", модул 3 имам следното предложение: Имайки предвид, че има колеги, които са провели 1 час за деня присъствено, а останалите в домашни условия (Пример - учител, който преподава в начален етап компютърно моделиране, а след това провежда останалите часове по Информационни технологии в 5-7 клас в домашни условия", учител по чужд език и т.н.), предлагам т. 6.3.2 по модул 3 в първото изречение след "броят на дните" да се добави думата " и часовете". Така колегите ще вземат 30 лв. пропорционално на отработените дни в домашни условия и пропорционално на отработените часове за деня в домашни условия. Мисля, че е справедливо!</p>	Приема се	
7.	<p>Милка Николова, директор на детска градина „Пчелица“, град Търговище (електронна поща)</p>	<p>Във връзка с проект на Решение на Министерския съвет за приемане на Национални програми за развитие на образованието, предлагам в НП „Без свободен час“, модул 2 „Без свободен час в детските градини", да бъдат направени следните промени: - В раздел 6 „Дейности по програмата", т. 6.1. - 6.1.1. подточка а/ „на основание чл. 155 от КТ, включително платен годишен отпуск</p>	Не се приема	<p>1. Задължително обучение на 4-годишните деца към момента не е въведено във всички общини. Изплащането на средства за заместване на отсъстващи учители във втора възрастова</p>

		<p>при условията на чл. 176 от КД и отпуск на основание чл. 39а от КТД (допълнителен отпуск от 10 дни за педагогически специалисти, преболедували COVID -19)“ - да има възможност за назначаване на заместници на учителите от първа и втора възрастова група, които също имат право да ползват 10 дни допълнителен отпуск по чл. 39а от КТД за възстановяване след боледуване от COVID 19.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Невъзможността да се назначат заместници на изявили желание учители от първа и втора възрастова група да ползват правото си на 10-дневно възстановяване, ще създаде трудности при организиране на образователния процес в детската градина. - Редно е в тази ситуация всички учители да бъдат равнопоставени и възможността да се назначават заместници при ползване на допълнителния отпуск по чл. 39а от КТД да обхваща учителите във всички възрастови групи. - Действието на КТД за системата на предучилищното и училищно образование обхваща както педагогическия, така и непедagogическия персонал. И пак в чл. 39а, ал. 2 от КТД е разписано, че „Средствата за заместване на ползващите допълнителен платен отпуск по ал. 1 се осигуряват по национална програма „Без свободен час“. Нека бъде създаден механизъм за заместване и на непедagogическия персонал, имащ право на допълнителен отпуск за възстановяване след боледуване от COVID-19 и националната програма да бъде в синхрон с действащия Колективен трудов договор за системата на предучилищното и училищно образование № Д01-197/17.08.2020 г. 		<p>група само в детските градини на територията на общини, въвели задължителното обучение на 4-годишните деца би довело до неравно третиране на детските градини в различните общини.</p> <p>2. Непедagogическият персонал няма пряко отношение към образователния процес, което не съответства на целта на програмата за осигуряване на условия за непрекъснатост на образователния процес.</p>
8.	<p>Аврам Аврамов, главен счетоводител на ПГХТ „Акад. Н. Неделчев“, град Сливен (електронна поща)</p>	<p>В т. 6.1.1. на проекта на НП „Без свободен час“ е записано, че допълнителните средства по модул 1 и модул 2 се предоставят за изплащане на реално проведени учебни/астрономически часове от учители, които заместват отсъстващи от работа учители във връзка с ползването на отпуск съгласно Глава осма, Раздел I от Кодекса на труда (КТ), както следва:</p> <p>а) на основание чл. 155 от КТ, включително платен годишен отпуск при условията на чл. 176 от КД и отпуск на основание чл. 39а от КТД (допълнителен отпуск от 10 дни за педагогически специалисти, преболедували COVID -19).</p>	Приема се	

		<p>С т. 3 към Анекс № Д01-342/07.12.2020 г. към КТД в системата на предучилищното и училищното образование № Д01-197/17.08.2020 г. е записано, че се създава нов чл. 39а със следния текст:</p> <p>„(1) С цел по-ефективно възстановяване на всички работещи в образователните институции, преминали през домашно или болнично лечение от COVID-19 се осигурява допълнителен платен годишен отпуск в размер на 10 (десет) работни дни над договореното в чл. 39.</p> <p>(2) Средствата за заместване на ползващите допълнителен платен отпуск по ал. 1 се осигуряват по НП „Без свободен час“.“</p> <p>Предлагам: да се уеднакви терминологията на НП „Без свободен час“ с тази на КТД, като в т. 6.1.1. буква „а“ на националната програма, след числото 10 се добави текста „работни“.</p> <p>Мотив: 10 дни и 10 работни дни са две различни понятия. Ако не се добави текстът „работни“, то НП „Без свободен час“ ще покрива 10 календарни дни допълнителен отпуск.</p>		
9.	<p>Валери Тодоров, председател на Сдружението на директорите на самостоятелни ученически общежития – ЦПЛР в България (електронна поща)</p>	<p>В проект на НП „Без свободен час“ като бенефициенти в модул 1 „Без свободен час в училище“ и в модул 3 „Подкрепа на обучението от разстояние в електронна среда“ да се включат и ЦПЛР по чл. 49, ал 3 от ЗПУО – ученическите общежития, чиято дейност не се организира от училищата.</p> <p>Мотиви: Съгласно чл. 77, ал 2 от ЗПУО, ЦПЛР при необходимост могат да оказват обща подкрепа за личностно развитие от разстояние в електронна среда чрез използване на средствата на информационните и комуникационните технологии. При преминаване в ОРЕС по време на противоепидемичните мерки, въведени в страната със Заповед на министъра на здравеопазването, учениците, ползващи общежитие, се прибраха по домовете си, при което педагогическите специалисти работещи в тези центрове преминаха към работа в електронна среда от дома, оказвайки подкрепа за личностно развитие. Педагогическите специалисти работещи в ЦПЛР - Ученически общежития като синдикални членове се ползват от правата на чл. 39а от КТД (допълнителен отпуск от 10 дни за педагогически специалисти, преболедували COVID-19). Те могат да отсъстват от работа поради болест или карантина във връзка с COVID - 19. Ползват се също с</p>	Не се приема	<p>Съгласно чл. 26, ал. 1 от ЗПУО ЦПЛР е институция в системата на предучилищното и училищното образование, в която се организират дейности, подкрепящи приобщаването, обучението и възпитанието (а не провеждащи образователен процес) на децата и учениците, както и дейности за развитие на техните интереси и способности. Горното не е в съответствие с целите на НП „Без свободен час“ за осигуряване на условия за непрекъснат образователен процес на децата и учениците в детските градини, в училищата и в центровете за специална образователна подкрепа.</p>

		всички права на чл.157. чл.159 и чл.161 от КТ.		
10.	Татяна Петрова, директор на детска градина "Лястовичка", град Попово (електронна поща)	Във връзка с въвеждането на задължително предучилищно образование за 4-годишните деца в част от общините в Република България и предвид задължението на директора на учебното заведение да осигури заместващ учител при отсъствие на титуляра, предлагаме, в обхвата на програмата, по възможност да попаднат и учителите на втора група, в тези общини, които вече са въвели задължително предучилищно образование в детските градини на територията си. По този начин ще има възможност да се осигуряват учители, които да заместват отсъстващи от работа учители, във връзка с ползване на отпуски през учебно време, съгласно разпоредбите на Кодекса на труда, ще се гарантира непрекъснатост на образователния процес, ще бъде постигната по-висока удовлетвореност на родителите от организацията на образователния процес.	Не се приема	Задължително обучение на 4-годишните деца към момента не е въведено във всички общини. Изплащането на средства за заместване на отсъстващи учители във втора възрастова група само в детските градини на територията на общини, въвели задължителното обучение на 4-годишните деца би довело до неравно третиране на детските градини в различните общини.
11.	Силвия Георгиева, изпълнителен директор на Националното сдружение на общините в Република България (деловодна система)	Позволяваме си да поставим на Вашето внимание един нееднократно коментиран, но все още неразрешен проблем - използването на платен отпуск от педагогическите специалисти в детските градини в периода на неучебното време. Проектът на програма „Без свободен час“, модул „Без свободен час в детската градина“ създава възможност за подкрепа на общините, но на практика средствата по нея са недостатъчни и се изчерпват на много ранен етап. В допълнение, програмата предоставя средства само за заместващи учители в групите за предучилищна подготовка и в смесени групи, в които 5 и 6-годишните деца са повече от половината от състава им. Същевременно, през последните години се наблюдава трайна тенденция за по-висока ангажираност на родителите, което води до невъзможност да се грижат за децата си в периода на неучебното време. Всичко посочено до тук налага непрекъснатата работа на детските градини да се обезпечават със средства от общинския бюджет, което за голяма част от местните власти е невъзможно. Във връзка с гореизложеното правим следните предложения: Да се осигури достъп и за групите от 4-годишни деца (или смесени групи, в които те са повече от половината от състава им) за общините, въвели задължителна предучилищна подготовка на 4-годишните деца от началото на 2021 година.	Не се приема	Съгласно т. 4 от досега действащата НП „Без свободен час“, чрез модул 2 се предоставят допълнителни средства за заместване на отсъстващи от работа учители във връзка с ползването на отпуск за реално проведени астрономически часове през календарната година от учители в задължителното предучилищното образование. 1. Задължително обучение на 4-годишните деца към момента не е въведено във всички общини. Изплащането на средства за заместване на отсъстващи учители във втора възрастова група само в детските градини на територията на общини, въвели задължителното обучение на 4-годишните деца би довело до

		<p>Бюджетът на НП „Без свободен час“, модул „Без свободен час в детската градина“ да бъде увеличен съобразно реалните потребности като се осигури финансова подкрепа за осигуряване на заместващи педагогически специалисти и за групи от 2 до 4-годишни деца.</p>		<p>неравно третиране на детските градини в различните общини. 2. Бюджетът на модул 2 „Без свободен час в детската градина“ се определя на базата на планирани - изплатени средства на детските градини през изминалите две години. За 2019 година са планирани 135 000 лв., а изплатени 187 703 лв. За 2020 година са планирани 250 000, а изплатени 162 250 лв. Посочените изплатени средства не надвишават планираните за 2021 г. по модул 2 - 250 000 лв.</p>
12.	<p>Лилия Венева (електронна поща)</p>	<p>Срещаме затруднение как да отчитаме работен ден в ОРЕС, ако педагогическият специалист има присъствени часове и часове в ОРЕС в един работен ден. Има случай и когато има ОРЕС и училище и от къщи в един работен ден. Необходимо условие ли е да има поне един проведен час в ОРЕС от къщи?</p>	Приема се	
13.	<p>Юлияна Йорданова, ОУ "Св. св. Кирил и Методий", село Старо Оряхово (електронна поща)</p>	<p>Въпросът ни по модул 3 от НП "Без свободен час" е следният: Ако учителят е работил едновременно в ОРЕС от дома си и присъствено в училище в един и същи ден, то той има ли право на допълнително възнаграждение и как се изчислява сумата - пропорционално на броя часове или я получава за целия ден? или зададен по друг начин: Ако част от нормата преподавателска работа за седмицата или месеца е в ОРЕС, а друга част е присъствено, то как ще се изчислява сумата за получаване?</p>	Приема се	
14.	<p>Албена Вълкова, счетоводител в 145 ОУ "Симеон Радев" (електронна поща)</p>	<p>В проекта в т.7 а/ пише 10,50 лв. с дължимите осигуровки, което значи, че без осигуровки е 8,51 лв. По КДТ от 2021 година един лекторски час се заплаща не по - малко от 9 лв. До сега винаги се изравняваха двете суми.</p>	Не се приема	<p>Размерът на лекторските часове в НП е определен съгласно чл. 33, ал. 2 от действащия към момента Отраслов колективен трудов договор за системата на</p>

		Може ли по програмата заплащането да е по-малко от един лекторски час по КТД?		предучилищното и училищното образование Д01-197/17.08.2020 г. Цитираната в предложението сума от 9 лв. за 1 лекторски час е регламентирана в Колективен трудов договор за Столична община.
15.	Зина Камбурова, директор на ПГОХ "Райна Княгиня", град Стара Загора (електронна поща)	Във връзка със средства по модул 3 - изплащане на допълнително месечно възнаграждение на педагогическите специалисти, провели ОРЕС от дома. В ПГОХ "Райна Княгиня" обучението на учениците се осъществява на две смени. Имаме преподаватели, които преподават и в двете смени. Пример: преди обяд преподават присъствено на учениците, а след обед - онлайн от дома. Как и по какъв начин ще трябва да се изчисли каква сума за деня трябва да се заплати за проведеното обучение ОРЕС.	Приема се	
16.	Галина Петкова (електронна поща)	Предложение за промяна на национална програма „Без свободен час“ – модул 3 „Подкрепа на обучението от разстояние в електронна среда (ОРЕС)“: - Да отпадне условието ОРЕС да се провежда „от вкъщи/от домовете си“ Средствата да се изплащат пропорционално на дните с проведено ОРЕС, но да не се ограничава мястото в унисон целта на модул 3 да се подпомогнат педагогическите специалисти при провеждането на обучение от разстояние в електронна среда. Според утвърденото седмично разпределение на часовете понякога един и същ педагогически специалист трябва в един и същи ден да осъществява както присъствени часове, така и такива от разстояние, особено от началото на втория учебен срок, когато започна редуването на класовете за присъствено обучение и за ОРЕС. Когато преподава в няколко випуска (класове) и часовете се редуват, педагогическият специалист няма физическата възможност да изпълни преподавателската си норма от две места, но все пак е осъществил обучение от разстояние, много често използвайки собствени ресурси (компютър, мобилни данни и др.). Сравнителна рядкост са учителите, преподаващи само в един випуск.	Приема се частично	Подготовката за образователния процес от страна на педагогическия специалист е част от трудовите му задължения, но не касае непрекъснатостта му, което е основна цел на програмата.

	<p>Когато педагогически специалист отсъства и се налага часовете му да бъдат възложени на заместник, много често той е човек, който е на работа присъствено и в дадения момент може да реагира веднага и адекватно за провеждане на ОРЕС.</p> <p>Провеждането на синхронни часове в електронна среда изисква много повече предварителна подготовка от страна на педагогическия специалист, която той извършва от къщи, а в следствие, поради спецификата на седмичното разписание, се налага провеждането им от училище.</p> <ul style="list-style-type: none"> - От т. 6.2.1. (условия) да отпадне „отразили са отсъствията, текущото оценяване и са дали обратна връзка за резултатите от обучението“. <p>Няма как да бъде на 100% изпълнено това условие, когато за часа, проведен в електронна среда няма отсъстващи и/или не са поставяни оценки.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Много притеснително изглежда бройката от 12 000 педагогически специалисти на фона на почти 90 000 работещи в системата на Образованието... 		
--	--	--	--

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „РОДЕН ЕЗИК И КУЛТУРА ЗАД ГРАНИЦА“

1.	Паолина Бонева (електронна поща)	1. Да се включи точка в Програмата и/или като нов модул за деца със специални образователни потребности.	Не се приема	В проекта на Програмата няма ограничения за включване на деца и ученици със специални образователни потребности.
		2. Предложението от точка 1, може да се включи и към модул 2, за обучение на учители към тази специалност, при липса на кадри към БНУ в чужбина.	Не се приема	Видът на обученията в модул 2 е определен в съответствие с резултатите от анализ на потребностите на педагогическите специалисти от БНУ в чужбина и определения финансов ресурс по Програмата.
		3. Модул 4 ще бъдат ли задължени децата/учениците със СОП, ако не, ще бъде ли вписано като точка?	Не се приема	Организацията на дейностите по модул 4 се определя в споразуменията/договорите с бенефициентите и от екипа за управление на Програмата при отчитане на механизма на

				подпомагане и спецификата на съответното БНУ.
		4. Какво ще се случи ако получите две различни кандидатури от едно населено място от две различни организации? Как ще изберете коя от двете да одобрите?	Не се приема	Не е уточнен модул и конкретно предложение.
		5. Каква ще е лоялността да бъде овладяна в нерегламентираните точки?	Не се приема	Неясна формулировка на въпроса. Липса на предложение.
2.	Доц. д-н Елена Сачкова, училищен ръководител на училище „Иван Вазов“, Париж (електронна поща)	<p>Предлагам наименованието на програмата РОДЕН ЕЗИК И КУЛТУРА ЗАД ГРАНИЦА да стане БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И КУЛТУРА ЗАД ГРАНИЦА. За болшинството от децата в българските неделни училища България не е родина. Предложеното наименование отговаря по-добре на действителността. То обхваща както българските граждани, родени в България, за които езикът е роден, така и тези, за които българският не е роден език. В тази втора група влизат както деца, български граждани, така и деца с български произход.</p> <p>Съответно в текста „една от националните програми за развитие на средното образование е посветена на стимулиране изучаването на родния език и култура зад граница“, „родния“ се заменя с „българския“.</p>	Приема се частично	<p>Програмата се развива и надгражда успешно от 2009 година с това наименование, добило широка популярност както сред потенциалните бенефициенти, така и в обществеността.</p> <p>В наименованието на модул 1 и в текстовете е ясно посочено, че обучението е по български език и литература, по история и география на България.</p> <p>В цитирания текст е конкретизирано изучаване на български език.</p>
		<p>Конкретни (специфични) цели</p> <p>„Създаване на предпоставки за успешно продължаване образованието и обучението в училища в Република България при завръщане в родината“</p> <p>Предлагам да отпадне „при завръщане в родината“. За болшинството от децата в българските неделни училища България не е родина. Едни от тях ще се преселят със семейството си от своята родина в България. Други ще отидат там, само за да получат висше образование, след което ще се върнат в своята родина. Ако се приеме предложението, текстът ще обхване както децата, за които България е родина, така и тези, за които тя не е родина.</p>	Приема се	

	<p>„Обмен на училищни практики и обогатяване на знанията по български език, история и география на България на учениците от българските неделни училища, чрез запознаване на място с исторически, природни, културни забележителности и българската образователна система.“</p> <p>Категорично съм против изразходването на държавни пари за екскурзии из България, както и за изучаване на българската образователна система. Преди години средствата за училищата в чужбина бяха около 4-5 милиона. Сега по националната програма и по постановленията пак са толкова, но броят на училищата нарасна съществено и ще продължава да расте. Учители и ученици от чужбина и България може да се опознават дистанционно. Макар да съм убедена, че някои учители и деца с удоволствие ще се разходят до България, бих препоръчала този модул изцяло да отпадне, защото е нож с две остриета, създаващ напрежение между членовете на едно училище и между различните БНУ. Държавните пари трябва да се дават за това, което действително ще подобри качеството на обучението, а именно: подпомагане на обучението и на 3-годишните деца, премахване на разновъзрастовите групи и на смесените класове, намаляване броя на децата в клас (напр., делене на класа на две паралелки, ако има записани повече от 10 или 15 деца), предлагане на извънкласни дейности не само на присъствени, но и на дистанционните ученици. Това трябва да са педагогическите приоритети. Връзките с деца в България са мотивиращ фактор, но с второстепенно и дори третостепенно значение.</p> <p>Ако е невъзможно да се махне модулет, да стане: Обогатяване на знанията по български език, история и география на България, български празници и обичаи на учениците от българските неделни училища чрез съвместни дистанционни дейности с ученици в България (дискусии, празници и др.), както и дейности по точка 4.3.4, които ще се организират така че да се включват деца от всички страни.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Тази цел е заложена по модул 3, към който е регистриран интерес както от допустимите бенефициенти от посочените страни, така и от БНУ от други държави, при отчитане на доказаната роля на личния контакт и педагогическия обмен на място, в България. Трябва да се отбележи, че в предложението некоректно е посочен размерът на финансово подпомагане за БНУ в чужбина от МОН. Средствата през учебната 2020/2021 година, осигурени по НП РЕКГ и по ПМС № 90/2018 година са от порядъка на 13 200 000 лв.</p>
	<p>Конкретни (специфични) цели</p> <p>„Извършване на оценка на езиковите компетентности по български език на учениците от българските неделни училища в чужбина и анализ на резултатите.“</p>	<p>Не се приема</p>	<p>В т. 7.3.1. от проекта на Програмата е посочено, че тестовите задачи са съобразно одобрените от министъра на</p>

	<p>Оценяването на знанията на учениците е неотделима част от учебно възпитателния процес. С други думи то влиза в подточката „Подобряване на условията за осъществяване на ефективни образователно-възпитателни дейности, съдействащи за укрепване на българската духовност, за съхраняване на националното самосъзнание, бит и култура“. Въвеждането на дистанционни тестове не оправдава създаването на специална точка (модул). Освен това така формулираната цел е прекалено обща и неясна. Какво ще се оценява: владенето на българския език като чужд според Общата европейска езикова рамка, която се споменава в очакваните резултати по модул 2, или според адаптираните учебни програми за училищата в чужбина, които имат ядро по български чужд език, но също и допълнение за напреднали деца, за които българският език е майчин. Това са две съвсем различни неща. Общата европейска езикова рамка е за изучаването на чужди езици. Това се премълчава в текста на програмата и се използват някакви други понятия (българският като втори, трети език), които още повече объркват положението. Не е лошо, нито срамно да говорим за български чужд език, защото той е точно такъв минимум за около една трета от учениците в БНУ във Франция, а другаде може би процентът е по-голям: тенденцията е той да се увеличава.</p>		<p>образованието и науката учебни програми. С модул 4 не се планира сертифициране по нива по Общата европейска езикова рамка. Утвърдените учебни програми за обучението, организирано в чужбина, включват два модула - български език като втори (а не чужд) и български език и литература.</p>
	<p>Очаквани резултати По модул 1 3.1.1. „Усвояване на книжовния български език от деца и ученици, живеещи извън територията на Република България“ Да стане: „Усвояване на книжовния български език, на знания за историята и географията на България от деца и ученици, живеещи извън територията на Република България“. Знанията по история и география на България са за МОН задължителен елемент и следва да са тук, да са заедно с българския език и литература, а не с извънкласните дейности.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>В т. 3.1.2. са посочени историята и географията на България. В БНУ, подпомагани по НП РЕКГ, може да не се изучават тези предмети, а може и да се изучават само те – при определени условия.</p>

		<p>3.1.2. „Запознаване на деца и ученици от български произход, живеещи зад граница, с историята и географията на България, с българските обичаи и фолклор и съхраняване на националното самосъзнание, култура и традиции“.</p> <p>Да стане: „Запознаване на деца и ученици, които живеят зад граница, но са български граждани или от български произход, с българските обичаи и фолклор и съхраняване на българското самосъзнание, култура и традиции“.</p>	Приема се частично	Прецизиран текст – „деца и ученици от БНУ в чужбина“.
		<p>3.1.4. „Придобиване от децата и учениците на знания, умения и компетентности, които да им позволяват бързо адаптиране в образователната система, при завръщане в България“.</p> <p>Да стане: “Придобиване от децата и учениците на знания, умения и компетентности, които да им позволяват бързо адаптиране към българската образователна система“.</p> <p>В този вид текстът важи както за децата, които се завръщат, така и за тези, които живеят трайно в друга държава и просто продължават временно образованието си в България.</p>	Приема се	
		<p>По модул 2</p> <p>3.2.2. „Формирани умения за използване на обучителни материали, свързани с подготовката за сертифицирането на знанията по български език, придобити знания за граматичния минимум за владеење на български език (нива А1 – С2 по Общата европейска езикова рамка)“.</p> <p>Да стане: „Придобити знания за нивата на владеење на българския като чужд език по Общата европейска езикова рамка; формирани умения за използване на обучителни материали, свързани с подготовката за сертифицирането на знанията по български чужд език за нива А1 – В2“.</p> <p>Определението „чужд“ е съществено и не трябва да се изпуска. От съвместното организиране на изпит със СУ „Св. Климент Охридски“ знам, че учениците на неделните училища се явяват в края на своето обучение в училището на сертифициращ изпит за нивата В1 или В2. Ниво В2 е нужно за следване в България, не помня дали се приемат студенти и с ниво В1. Университетът не препоръчва нивата С1 и С2 за учениците ни, защото са твърде трудни, С2 се смята изпит за преводачи. Даже аз се озорвам на С2,</p>	Не се приема	<p>Педагогическите специалисти от БНУ в чужбина прилагат утвърдените учебни програми за обучението, организирано в чужбина, като в първия модул е посочено съответното ниво по ОЕЕР. Не може да се изключи подготовка за използване на обучителни материали, свързани с ниво С – от тази учебна година се прилага новата учебна програма за 11. клас, а от следващата влиза в сила и тази за 12. клас.</p> <p>Понятието „български език като втори“ е въведено в утвърдените учебни програми за обучението, организирано в чужбина.</p>

	<p>макар да владее перфектно граматиката, защото се искат и специфични познания по литература, история и др., които съм забравила. Нивата А1 и А2 може би биха били нужни само на ученици, които прекъсват обучението си на начално или прогимназиално ниво. Като се има предвид, че сега тези изпити са платени, е нереалистично да се мисли, че родителите ще платят за децата си изпит първо за ниво А1, после за А2, после за В1 и В2. Ако МОН плаща за изпитите за нива А1 – В2, всички родители ще са доволни, но на този етап не виждам как на практика може да се случи сертифициращият изпит. В програмата са предвидени средства за ВУЗ, провеждащи изпита, но са пропуснати квесторите от БНУ, както и училищните ръководители, за които организацията на сертифициращ изпит е голямо допълнително натоварване. За момента не говоря за техническата страна на въпроса. Убедена съм, че националните тестове за проверка на знанията са полезно педагогическо средство.</p> <p>Затова предлагам да се прави сертифициращ изпит за А1 в края на 4 клас, сертифициращ изпит по А2 в края на 7 клас, сертифициращ изпит за В1 или В2 в края на 12 клас, като се даде възможност на ученици, които не са издържали изпита, както и на ученици, които напускат преждевременно съответното БНУ и не продължават обучението си в друго българско училище, да се явят също на изпит за някое от изброените нива.</p>		<p>С проекта на НП РЕКГ не се планира провеждане на тестове за сертифициране на знанията по български език по нива на Общата европейска езикова рамка.</p> <p>БНУ в чужбина, подпомагани по ПМС № 90/2018 г., които са организации-домакини на онлайн тестове за сертифициране, от две години получават допълнителни средства от МОН за тази дейност.</p>
	<p>3.3.2. „Създаване на ефективни партньорства между училища на територията на Република България и българските неделни училища в чужбина.“</p> <p>Приемам този текст при условие, че партньорствата се подпомагат само в дистанционната им част. Който иска екскурзии, да си ги прави за своя сметка. Както споменах по-горе, тук имам предвид организиране на съвместни дистанционни мероприятия и извънкласни дейности. Например, дискусия, посветена на даден герой или на определена тема (Левски, Ботев, Вазов, свободата, красотата, насилието, мултикултурното съжителство и т.н.); отбелязване на празник от българския календар (разговор и видеа за Коледа, Сурвакане и др.); танцов състав, студио по рисуване и др. Друг пример: третокласниците от нашето училище издават вестник «Вазовчета». В него пишат деца от всички класове на училището ни, но също и от други държави. В новогодишния брой</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Мотиви са посочени във връзка с предложението за целите по модул 3.</p> <p>В предложението се изразява становище за електронно обучение (дистанционно) и за принцип на финансиране на допълнителни училищни дейности, които са определени само за БНУ, подпомагани по ПМС № 90/2018 г., а не по НП РЕКГ, която е обект на общественото обсъждане.</p>

	<p>участваха 6 училища от България и 1 от Детройт. В мартенския брой също ще има деца от България. За догодина ще открием дистанционен клуб по журналистика, за да обхванем и нашите дистанционни ученици. Но ако поканим и партньорите ни от България, със сигурност ще има кандидати. За подобен проект може да се дадат пари, за да се насърчи учителката, чийто труд е огромен.</p> <p>Когато се мисли за партньорства, не следва да се мисли само в перспективата неделни училища в чужбина - училища в България. Партньорства може да се създават и между неделните училища. Например, ние нямаме дистанционен клуб по народни танци, но ако има желаещи и възможност, бих ги ориентирала към някое друго неделно училище, което предлага дистанционната дейност. В този случай също може да се подпомогне работата на учителя, ако МОН признае по принцип дистанционните допълнителни дейности, които в момента не се подпомагат. Подчертавам думата принцип, защото не разсъждавам в рамките на изключенията, допускани в условията на пандемия. При всички случаи, тъй като броят на дистанционните ученици расте, трябва да се мисли и за тях. Говоря за заплащането на учителя по модула Партньорство, защото парите, отпускани за извънкласна дейност, са ограничени за участие в една дейност (едно дете може да е записано в повече дейности, но се брой само един път).</p> <p>3.3.3. Запознаване на педагогическите специалисти и учениците от българските неделни училища с българската образователна система и употребата на български език в българска езикова среда. За този резултат ми се струва ненужно да се дават държавни пари, особено като се има предвид, че става въпрос за трима учители и десет ученици от съседни на България държави.</p>		
	<p>Модул 1 „Подпомагане на обучението по български език и литература, по история на България и по география на България“</p> <p>4.3. Дейности</p> <p>Смятам, че не е достатъчно да се изпишат дейностите. Трябва да се уточнят и формите им. В 4.3.2.1., 4.3.2.2., 4.3.2.3., та дори и 4.3.2.4. да се допълни присъствено и електронно обучение (ползвам термина от ПМС, макар да предпочитам термина дистанционно обучение). В 4.3.3.1. дейностите също могат да</p>	<p>Не се приема</p>	<p>За организации, подпомагани по НП РЕКГ, е предвидена организация на дейностите в присъствена форма, с изключение на случаи на извънредни ситуации. Електронното обучение е регламентирано в ПМС №</p>

		<p>бъдат присъствени и дистанционни, макар че засега ПМС финансира само присъствените.</p>		<p>90/2018 г. – за дълготрайно подпомагани БНУ с опит.</p>
		<p>4.3.1.1. „Осигуряване на учебници и учебни помагала (по български език и литература, история и цивилизации, география и икономика), книги от български автори, подпомагащи обучението, в т.ч. и за подготвителна група, дидактически материали, в т.ч. аудио-визуални продукти и художествена литература (съгласно учебните програми по български език и литература).“ Изразът „подготвителната група“ вече не се използва в Закона за предучилищното и училищното образование, както и в Наредбата за предучилищното образование. Следва да отпадне и за нас. Да стане „възрастовите групи“.</p>	<p>Приема се частично</p>	<p>Прецизиран текст „деца от предучилищна възраст“, което съответства и на текстовете от ПМС № 90/2018 г. за БНУ в чужбина.</p>
		<p>4.3.2.1 В тази точка са изброени часовете по трите учебни предмета за различните класове. Относно БЕЛ нямам бележки. Смятам, че предложеният минимум и максимум отговаря на нуждите. Но държа да изразя несъгласието си с големия брой на часовете за история и география на България в прогимназията и гимназията. Не знам как се стигна до това решение, но предполагам, че е обосновано от гледна точка на признаването на обучението за деца, които се завръщат в България. Обаче тези деца са капка в морето. Тази година от над 115 деца имаме само едно, което иска догодина да учи в България. И понеже е седмокласник, детето учи при нас, но взима и уроци, организирани дистанционно от българска фирма, за да допълни темите, които ние не преподаваме, но са включени в изпитите, които му предстоят. Колко са децата от останалите БНУ, които се завръщат в България? Със сигурност има такива, но са пъти по-малко от трайно установените в чужбина. Както МОН знае, именно в последните две степени отпадат много деца поради нежелание да изучават български език и голяма натовареност в местните училища. 5 учебни часа в прогимназията (3 по БЕЛ + 1 по история + 1 по география) е огромно и демотивиращо натоварване + излишен финансов разход. Знаем, че учители от БНУ държат на тези часове било заради лични цели, било под предлог, че чрез историята и географията се овладява по-добре българският, но на практика болшинството ученици не се инвестират в сериозно учене по тези предмети. Трябва да се реформира системата.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Посоченият брой часове е в съответствие с утвърдените учебни програми за обучението, организирано в чужбина, като за история и география на България са определени за етап, не за отделен клас.</p>

	<p>4.3.2.2. „Подготовка на деца от подготвителна група (4 – 7-годишни) по образователно направление „Български език и литература“ – до 4 педагогически ситуации седмично с продължителност от 20 до 30 минути (до 124 педагогически ситуации годишно).“</p> <p>4.3.3.1 Трябва да се уточни, че отпусканите средства на дете за участие в допълнителна дейност се дават еднократно, т.е. дете, което участва в повече дейности, не се брои два-три пъти. И тук терминът „подготвителна група“ да се замени с „възрастови групи“. Възрастта в скобите да стане „(3 – 7-годишни)“.</p> <p>За децата в чужбина е изключително важно да започнат рано системното изучаване на българския език. Програмата трябва да стимулира и подкрепя обучението в първа възрастова група, а не само във втора, трета и четвърта.</p>	<p>Приема се частично</p>	<p>Мотиви са посочени по-горе – във връзка с предложения по т. 4.3.1.1. и т. 3.3.2.</p> <p>В БНУ в чужбина се подпомагат деца в предучилищна възраст - от 4 до 7-годишни, което стимулира подготовката за продължаване на обучението в 1. клас.</p>
	<p>4.3.4. „Организиране и провеждане в български неделни училища в чужбина на срещи, дискусии, семинари и кинолектории от бенефициенти по т. 4.2.5. с цел възпитание в родолюбие и запознаване с българските културни традиции“.</p> <p>Тази точка е нова. Подкрепям я само при условие, че става въпрос за мероприятия в дистанционна форма, в които може да се включат много деца от различни класове, а защо не и от различни училища, а не само десетина. Категорично съм против използването на държавни пари за екскурзии под предлог на някаква среща. Като директор всяка година получавам предложения за гостувания от страна на български театрални състави и родолюбиви сдружения. Аз ги отказвам, защото са дейности с третостепенно значение, за които нямаме пари, но познавам училища, които откликват на подобни предложения и ги финансират с частни средства. Препоръчвам опита на Българския културен институт в Париж, който в съдействие с българска киноинституция организира наскоро много хубава инициатива: няколко уикенда гражданите на територията на Франция имахме свободен достъп чрез интернет до различни български филми. Нещо подобно може да се организира с детски филми за децата от БНУ.</p>	<p>Приема се частично</p>	<p>Планираната дейност не изключва провеждане на събития и в електронна среда от разстояние и ще допринесе за постигане на общата и специфичните цели на Програмата.</p>

		<p>7.3.5. „Анализ на резултатите от оценяването, на постиженията и на дефицитите, за които следва да се планират мерки и дейности за преодоляването им. Максималното финансиране за дейността е 10 000 лв.“</p> <p>Целият модул е грешно замислен, защото е изцяло насочен към български висши училища и е забравил БНУ.</p> <p>ВУЗ не могат да правят дистанционни изпити без учители от БНУ, за които това би било допълнително натоварване. Следователно е редно да им се плати както за участие в организацията на изпита, така и за анализа на резултатите.</p>	Не се приема	Планирано е анализ на резултатите да бъде извършен от компетентни институции/организации, които имат сключено споразумение/договор с Министерството на образованието и науката.
		<p>По модул 1 се предвиждат 10 000 деца, ученици и кандидат-студенти, участвали в обучението по български език и литература, по история и цивилизации и по география и икономика;</p> <p>А по модул 4 - 16 000 ученици, положили тест за оценяване на знанията.</p> <p>Нещо не е в ред. Не одобрявам тестиране за учениците в 1-3 клас. Щом МОН иска да наложи външно оценяване, да прави тестирането за класовете, чиито ученици се подлагат на националните тестове за външно оценяване.</p>	Не се приема	В предложението се сравняват показатели за различни дейности от различни модули. Не се отчита, че по модул 4 се планира провеждане на теста с ученици, обучавани във всички БНУ в чужбина, подпомагани от МОН – по НП РЕКГ и по ПМС № 90/2018 година.
3.	<p>Боян Белев - извънреден и пълномощен посланик на Република България в Ливан</p> <p>(електронна поща)</p>	<p>Във връзка с проведената работна онлайн среща от 12.03.2021 г. за дискутиране на проекта за текст на националната програма „Роден език и култура зад граница“, както и обективните особености на средата в Ливанската Република, за които посолството на Република България неколккратно информира Министерството на образованието и науката по официален път през 2020 година, предлагаме част от текста на проектодокумента по т. 4.4, засягаща превеждането на средствата по одобрените проекти, да бъде променен. Причина за това е необходимостта от залагането на изпълними критерии, които в случая на де факто блокираната понастоящем банкова система в Ливан не са налице. Предлагаме абзацът: „Средствата по одобрените проекти се превеждат на бенефициентите по банков път,..“ да бъде допълнен по начин, позволяващ при необходимост, какъвто обективно е случаят с БНУ „Иван Вазов“ в Ливан, преводът да бъде осъществен чрез Министерство на външните работи на Република България.</p>	Не се приема	Специфичните случаи ще се съгласуват с МВнР и уреждат в Правилата за отчитане на предоставените средства.

4.	<p>Предложения на училищни ръководители на БНУ в чужбина (44 училищни ръководители от Европа, САЩ, Кувейт, Русия, Турция, Бразилия, Кипър)</p>	<p>В точка 4 – модул 1 - се правят следните изменения и допълнения: Точка 4.2.5 се заличава;</p> <p>Точка 4.3.4 се заличава или променя по следния начин: Организиране и провеждане в български неделни училища в чужбина на срещи, дискусии, семинари и кинолектории с цел възпитание в родолюбие и запознаване с българските културни традиции.</p>	Приема се частично	За дейност 4.3.4 се включват освен бенефициентите по т. 4.2.5 от проекта на Програмата и организации по т. 4.2.1. и т. 4.2.3.
	(електронна поща)	<p>Точка 4.7 се заличава или променя по следния начин: ФИНАНСИРАНЕ НА ДЕЙНОСТТА ПО Т. 4.3.4. се предоставя след представяне пред МОН на сключено споразумение/договор между бенефициента и организация, регистрирана в България . Максималното финансиране за дейността по т. 4.3.4. е 40 000 лв.</p> <p>МОТИВИ Категорично отказваме да бъдат финансирани български организации с цел да ни възпитават в родолюбие и запознават с българските културни традиции. Българските неделни училища са доказали родолюбието си и привързаността към българските културни традиции и досега сами са финансирали подобни дейности. Разбираме, че МОН поощрява това, но финансирането на българските организации допринася единствено до това да създаде пазар, до който ще се опитат да се доберат хора с неподходящи проекти. МОН, като държавен регулатор не бива да влиза в договорни отношения с подобни организации, като това впрочем ще го освободи от отговорност за провеждането на предвидените дейности и така може да избегне критики за неподходящ избор. МОН трябва да остане в ролята си на одобряващ и финансиращ орган на проекти, инициирани от БНУ. Поощряването ще произтече от подпомагането на нашите училища, които сами да изберат приоритетите си за финансиране. „Розите на България“ бяха добър пример за възбуждане на интерес и подпомагане: финансово се подпомогнаха директно БНУ, които логично са тези, които знаят най-добре как да разходват средствата оптимално на място, както за помещения, така и за транспорт, за оборудване и т.н. Разбираме, че все още бюджетът не е достатъчен, за да се направи цялостна финансираща програма за културно-просветна дейност, така че да могат да се подпомогнат вече много</p>	Приема се частично	За изпълнение на държавната политика за популяризиране на българските културни традиции се допълва възможност дейността да се осъществява от организации на българите, регистрирани в чужбина.

		<p>доказали се фестивали и културни събития в чужбина, провеждани от училищата, но след като са отделени 40 000 лв. за български организации, условието да бъдат канени именно такива може да се запази, но изборът и разходването на средствата следва логично да бъдат отговорност на БНУ (вкл. тези по ПМС 90/2018), разбира се след одобрение от страна на МОН. Ако тези доводи не бъдат приети, предлагаме чисто и просто заличаването на тази част от програмата и прехвърляне на сумата към модул 3 – партньорства.</p>		
		<p>Точка 5 – модул 2 - се правят следните изменения и допълнения: Точка 5.2. БЕНЕФИЦИЕНТИ се променя както следва: - организации на българи, живеещи извън Република България, регистрирани съгласно законодателството на съответната държава за извършване на образователно-културна дейност; - задгранични представителства на Република България в чужбина; - български православни църковни общини; - Славянобългарски манастир „Св. Вмчк Георги Зограф“ – Атон, Гърция.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Видът на обучението в Модул 2 и допустимите бенефициенти (обучителни организации) е определен в съответствие с резултатите от анализ на потребностите на педагогическите специалисти от БНУ в чужбина и определения финансов ресурс по Програмата.</p>
		<p>Точка 5.3 ДЕЙНОСТИ се допълва както следва: 5.3.3. Обучение за придобиване на допълнителна професионална квалификация „учител по история и цивилизации“ или „учител по география и икономика“. 5.3.4 Обучение за придобиване на допълнителна професионална квалификация „учител по български език и литература“ или „предучилищен и начален учител“ 5.3.5 Допълващо обучение към 5.3.2: Учебна сесия 3 “Дизайн на електронно обучение - Правна рамка при използване на информационни технологии и аспекти на сигурността на данните, ползвани в БНУ” 5.3.6 Обучение за училищни ръководители</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Видът на обучението в модул 2 и допустимите бенефициенти (обучителни организации) е определен в съответствие с резултатите от анализ на потребностите на педагогическите специалисти от БНУ в чужбина и финансовия ресурс за Програмата. Обучения за придобиване на допълнителна квалификация може да бъдат предложени след анализ на резултатите от провежданите такива по НП РЕКГ 2020 година.</p>

		<p>Точка 5.4 ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЯТА се променя както следва:</p> <p>5.4.1. Обученията от 5.3.1 до 5.3.4 се провеждат по ред и условия, определени от държавни висши училища в Република България, които имат програмна акредитация по професионално направление от област на висше образование „Педагогически науки“ или по професионално направление, съответстващо на учебен предмет от училищната подготовка, съгласно Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления и след съгласуване с МОН на списъка с лицата, включени в обучението.</p> <p>5.4.2. Обученията по 5.3.5 и 5.3.6 се провеждат от организации, управляващи БНУ, финансирани от МОН след представяне на учебителна програма за съгласуване и одобрение от МОН.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Видът на обученията в Модул 2 и допустимите бенефициенти (обучителни организации) е определен в съответствие с резултатите от анализ на потребностите на педагогическите специалисти от БНУ в чужбина и определения финансов ресурс по Програмата.</p> <p>БНУ, подпомагани по ПМС № 90/2018 година, извън планираните обучения с НП РЕКГ 2021 годна, имат право да използват средствата, предоставени от МОН, за допълнителна квалификация на учителите.</p>
		<p>Точка 5.5 ПРИНЦИПИ НА ФИНАНСИРАНЕ се променя както следва:</p> <p>5.5.1. Средства за един участник в обучение са до 400 лв. за всяка учебна сесия. Педагогически специалист от БНУ в чужбина може да се включи в едно обучение по всяка точка от всеки вид.</p> <p>5.5.2. Допустими разходи за обученията са:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разходи по заплащане на обучението, предоставено от държавното висше училище; - разходи за храна и нощувки при обучение в присъствена форма. <p>5.5.3. Редът и условията за заявяване и отчитане на предоставените средства се регламентират в Правилата за отчитане на дейността и на средствата, предоставени за учебната 2021/2022 година по НП „Роден език и култура зад граница“.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Във връзка с посочените мотиви по т. 5.2.</p> <p>Допустимо е провеждането на обученията в присъствена форма, на територията на България, което предполага да са допустими и разходи за външни услуги – в т.ч. наем на зали, помещения и техническо оборудване, за материали и консумативи.</p>
		<p>Точка 5.6 ПРОЦЕДУРА се променя както следва:</p> <p>5.6.1. Министерството на образованието и науката предоставя на българските неделни училища в чужбина информация за държавните висши училища, които предлагат обученията по точка 5 – тема на обученията, планиран период на провеждане,</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Във връзка с мотивите, изложени по т. 5.2.</p>

координати за подаване на заявления за включване в конкретно обучение.

Заявленията за включване на педагогически специалист в обучение по т. 5.3.1 до 5.3.4. се подават до държавното висше училище предлагащо желаното обучение от представляващия организацията, към която функционира българското неделно училище в чужбина, с копие до МОН.

Държавните висши училища съгласуват списъците на одобрените педагогически специалисти за включване в обученията с МОН.

5.6.2. Министерството на образованието и науката предоставя на българските неделни училища в чужбина информация за организациите, които предлагат обученията по точка 5.3.5 и 5.3.6 – тема на обученията, планиран период на провеждане, координати за подаване на заявления за включване в конкретно обучение.

Заявленията за включване на педагогически специалист в обучение по т. 5.3.5 до 5.3.6 се подават до организацията, предлагаща желаното обучение от представляващия организацията, към която функционира българското неделно училище в чужбина, с копие до МОН.

Обучаващите организации съгласуват списъците на одобрените педагогически специалисти за включване в обученията с МОН.

МОТИВИ

Първото предложение е по обогатяването на възможностите за обучение както следва:

- Връщане на преквалификацията по история и география в програмата. Евентуалното неизпълнение на предвидените записвания по миналогодишната програма не се дължат на слаб интерес и трябва да се даде нова възможност на желаещите. Има над 10 души с подходяща първоначална квалификация, които я очакват.

- Включване на преквалификация по предучилищна и начална педагогика. От няколко години има успешни преквалификации на наши колеги и си заслужава тази дейност да бъде финансирана.

- Предлагане на програма на обучение за учители по чужд език, които да се преквалифицират за учители по български език и литература. От такива кадри нашите училища имат особено остра

нужда. Опитът е показал, че специалисти филолози с опит от чуждоезиковото обучение са особено ценни за нашите ученици. Второто предложение по този модул открива възможности за допълване на обученията с нови теми, тясно свързани със спецификите на БНУ:

- Обучението по 5.3.2 следва да се допълни. След учебните сесии по педагогическото съдържание и техническото изпълнение логичен завършек би била сесията за правната рамка и сигурността на данните, ползвани от БНУ при електронно обучение. Тази трета учебна сесия попълва празнота в обучението по електронно обучение, като същевременно се отнася и по-широко към ползването на информационните технологии.

- Обучение за училищни ръководители.

Нашите организации разполагат с капацитет за осигуряването на тези обучения. Опитът налага такава форма на обучение за да се обмени, консолидира и разпространи натрупаната експертиза в различни БНУ, поради голямото многообразие на компетентности в тях. Това би позволило високоефективна обмяна на опит, тъй като неформалните срещи, които училищата се опитват да провеждат последните години ще преминат на по-високо ниво чрез одобряване на предварителна обучителна програма и улесняване на достъпа за всички БНУ.

Третото предложение по този модул засяга принципа на финансиране.

Механизмът следва да се обърне като бенефициентите следва да са пряко заинтересованите лица, а именно БНУ и техните учители. Те са тези, които следва да изберат сред списък от одобрени програми онези обучения, които считат за най-подходящи за тях. Ако бъдат финансирани те и трябва да изразходват средствата за тези програми, те внимателно ще преценят нуждите си, ще проучат подробно съдържанието и качеството на програмите преди да се запишат. Предоставянето на „безплатно“ обучение не е достатъчно ефективно от тази гледна точка, а пък заплащането директно на учителите не насърчава оптимално приспособяване и подобряване на програмите предлагани от висшите училища. Отново не МОН трябва да влиза в договорни отношения с тях, да става страна в процеса и да носи отговорността за обученията. Като държавен регулатор трябва да одобри програмите, да ги сведе

		<p>до знанието на БНУ и да поощри финансово последните да обучат преподавателите си.</p> <p>В точка 6 – модул 3 - се правят следните изменения и допълнения: Точка 6.1 ОБХВАТ се допълва както следва: 6.1.1 Ученици и учители от български неделни училища в Република Албания, Република Гърция, Република Румъния, Република Северна Македония, Република Сърбия, Република Турция и Република Хърватска и от партниращи им училища на територията на Република България.</p> <p>6.1.2 Ученици и учители от останалите български неделни училища, при условие, че са трети партньори в проекти обхващащи участници от 6.1.1</p> <p>Точка 6.2 БЕНЕФИЦИЕНТИ се допълва както следва: 6.2.3 Български неделни училища, финансирани от МОН в държави извън изброените в т. 6.2.1, при условие, че са трети партньори в проекти обхващащи участници от 6.1.1</p> <p>МОТИВИ След като първата година проектите по този модул не можаха да се изпълнят и за да не се забавя още евентуалното регионално разнообразие на желаните партньорства, откриването на възможност за включване на трети партньор от други държави може да изиграе преходна роля.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Допустимите бенефициенти са определени от конкретни държави, съобразно планирания финансов ресурс по Програмата. Следва да се отбележи, че е постъпило противоположно становище от доц. Елена Сачкова.</p>
		<p>Точка 7 – МОДУЛ 4 – се заличава или се променя както следва: 7.1. ОБХВАТ Ученици от I до VII клас от български неделни училища в чужбина, регистрирани по ПМС 90/2018 7.2. БЕНЕФИЦИЕНТИ 7.2.1. Български неделни училища регистрирани по ПМС 90/2018 7.2.2. Държавни висши училища и други институции/организации, които имат сключено споразумение/договор с Министерството на образованието и науката. 7.3. ДЕЙНОСТИ</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Планирано е апробация на тестови задачи да се осъществи през настоящата учебна година. Организацията на дейностите по модул 4 се конкретизира в предвидените споразумения/договори. Няма ограничение за участие на различни организации като бенефициенти.</p>

7.3.1. Аprobация на банка тестови задачи, предоставени от бенефициентите по 7.2.2., чрез провеждане на вътрешни пробни тестове и попълване на въпросници относно целите, съдържанието, продължителността, техническите потребности, резултатите и др. вследствие тестовите.

Финансирането за дейността е равно на коефициента за участие в сертифицираща сесия на ДЕО-СУ

7.3.2. Актуализиране на апробирана през учебната 2020/2021 и текущата 2021/2022 година банка от тестови задачи за установяване на степента на овладяването на знания по български език като втори от ученици от I до VII клас в българските неделни училища в чужбина. Максималното финансиране за дейността е 2000 лв.

7.3.3. Експертна оценка на тестовите задачи.

Максималното финансиране за дейността е 2000 лв.

7.3.4. Администриране на провеждането на оценяването в електронна среда и обработка на данните.

Максималното финансиране за дейността е 5000 лв.

7.3.5. Анализ на резултатите от оценяването, на постиженията и на дефицитите, за които следва да се планират мерки и дейности за преодоляването им.

Максималното финансиране за дейността е 10 000 лв.

Министерството на образованието и науката сключва споразумения/договори с бенефициенти по т. 7.2., с които се определят:

- редът и условията за заявяване и отчитане на предоставените средства по Модул 4 на НП „Роден език и култура зад граница“;

- общ брой на тестовите задачи и избираеми отговори по класове, спецификация и технически изисквания, позволяващи администриране в електронен формат с цел провеждане на електронно-базирано оценяване;

- срок за извършване на анализа и оценката на резултатите от проведеното оценяване.

МОТИВИ

Първото ни съображение за предложението за заличаване е, че липсва целта на разписаните дейности. Измерване и оценяване на резултатите от обучението са несъмнено необходими, но дейностите за постигането на тази цел следва да се разпишат в рамка, която да посочи ясно какво се измерва, как и от кого и как се ползват резултатите от тестовете. Желателно е тази рамка да бъде включена в ПМС 90/2018 и така или иначе учениците от новосъздаващите се училища по РЕКГ не бива да бъдат сред целевите групи на оценяването. Предлагаме до следващото издание на програмата или пък чрез промяна на ПМС да бъдат разписани цели като например:

- Ще служат ли резултатите за рейтинг на училищата? Ако да – с каква цел, какво се очаква от този рейтинг ? Ако не – как ще се избегне рейтинга и рекламата въз основа на тези резултати?

- Призвани ли са тези резултати да доведат до диференциация във финансирането ? Ако да – по какви по-точни критерии? Ако не – как ще се избегнат подобни искания от страна на конкурентни училища?

- Резултатите от тестовете ще се публикуват ли? Ако да – в какъв вид и как ще се избегнат евентуални отрицателни последици – сигнали, премествания на деца и други евентуално непредвидени? Второто ни съображение за заличаване е, че апробацията още не е минала и няма гаранция, че готовите тестови банки са наистина годни. Считаме, че без резултати от апробация нито създаването на нови банки, нито актуализацията биха могли да се бюджетираат. Освен това не разбираме как е била финансирана банката за апробация от I до VII клас и защо се налага сега работата по тези тестове да премине към финансиране по РЕКГ. А сумата предвидена за добавянето на тестове само за два класа изглежда непропорционална.

Ако все пак МОН реши да поеме риска от финансиране на неапробирана тестова система, то би следвало да включи по някакъв начин педагогическите екипи на БНУ в апробацията или пилотен проект на тестване. По наше мнение БНУ не бива да се превръщат в целева група за академично проучване за годност на програми и тестове, а да бъдат включени в екипи с авторите им и отделно с извършващите експертизите. Това може да стане по

	<p>много начини, които самите методисти и академични експерти да определят: въпросници, редакция, допълнително съставяне или анализ на въпроси и оценявани компетентности, участие в анализите чрез осведомяване, проверки, статистически данни...</p>		
	<p>Точка 9 - МОНИТОРИНГ - се допълва както следва: 9.2 Задграничните представителства на Република България в чужбина могат по искане на МОН да извършват мониторинг на дейностите по Модул 1 за: ...</p> <p>МОТИВИ Липсата на конкретизация за инициатора на мониторинга може да създаде грешното впечатление, че задграничните представителства имат правомощия да инициират сами мониторинга, което от своя страна е неуместно, защото ДКП нямат ресурсите да извършват такъв мониторинг на периодичен принцип. Те нямат нито компетенцията, нито данните, необходими за преценка на това дали мониторинг на конкретно училище е належащ. Конкретизацията на помощната роля на задграничните представителства като държавни институции в подкрепа на основната инстанция, имаща контролна функция (МОН), ще внесе необходимата яснота и разграничение на правомощията.</p>	Не се приема	В т. 9.2. е посочен обхватът на мониторинга от задграничните представителства, което е в съответствие с аналогични текстове от ПМС № 90/2018 година за БНУ в чужбина (съгласувани с МВнР) и е взет предвид фактът, че задграничните представителства имат компетенцията за мониторинг на приложението на изискванията към БНУ в чужбина – съгласно българското и местното законодателство.

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „ПРОФЕСИОНАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ“

1.	<p>Георгиев, 1991 (портал за обществени консултации)</p>	<p>Национална програма "Професионално образование и обучение" Според така предложената програма единствен бенефициент са професионалните гимназии и средните училища. Целесъобразно е по тези модул и дейност бенефициент да могат да бъдат и обединените училища, които също предлагат професионално обучение. Към момента обединените училища като вид институции, регламентирани в Закона за предучилищното и училищното образование имат добра, но е нужна модернизация на материално-техническа база, която да е в съответствие със съвременните изисквания. Предложението ми е да бъдат включени и Обединените училища, които предоставят професионална подготовка по специалности от професиите.</p>	Не се приема	<p>За реализирането на програмата е необходимо кумулативно изпълнение на 2 елемента – съфинансиране и осигуряване на реални трудови условия за практическо обучение за учениците, минимум една година. Обединените училища, осъществяващи професионално обучение в първи гимназиален етап трудно биха реализирали практика на конкретно работно</p>
-----------	--	---	--------------	---

				място, през цялата учебна година, преди успешно да са преминали учебната практика в училище.
2.	Александър Илков (електронна поща)	В точки 5А, 5Б и 5В, като бенефициенти да бъдат включени и спортните училища. В гимназиалният етап спортните училища предоставят професионална подготовка и има сключени договори със спортните клубове.	Не се приема	Спортните училища са извън обхвата на дейностите по програмата, поради спецификата на обучението, осъществявано от тях. Спортните клубове не са предприятия по смисъла на търговския закон. Организацията по разработването на учебната документация се осъществява от Министерството на младежта и спорта.
3.	Аз и ти (портал за обществени консултации)	Професионално ориентирани, преориентирани, допълнителна квалификация В професионалните училища да се организират практически курсове през събота и неделя както и през ваканциите за ученици от начален и прогимназиален етап както и от други професионални училища с цел професионално ориентирани и или разширяване кръга на уменията.	Не се приема	Към момента не са предвидени средства за включване на нов модул или нова национална програма, свързани с професионалното ориентирани. Предложението Ви ще се обсъди при разработването на следващите национални програми. Междувременно, дейности в сферата на професионалното и кариерното ориентирани и консултиране се провеждат в рамките на други национални и оперативни програми.
НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „ПРЕДОСТАВЯНЕ НА СЪВРЕМЕННИ УСЛОВИЯ ЗА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В ИНСТИТУЦИИ В СИСТЕМАТА НА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ“				
1.	Мария Тафрова, председател на Управителния съвет на Асоциацията на	Представяме на Вашето внимание мотивирано искане за включване на центровете за подкрепа за личностно развитие в повече национални програми през 2021 година. Прилагаме нашите мотиви:	Не се приема	Като бенефициенти за 2021 година по програмата не са включени ЦПЛР, които са получили финансиране по

**центровете за подкрепа
за личностно развитие в
България**

(деловодна система)

През 2020 година за първи път центровете за подкрепа за личностно развитие (ЦПЛР) получиха своя национална програма. Благодарение на нея бяха обзаведени 45 кабинета за работа в областта на науката, технологиите, изкуствата и спорта, 4 астрономически обсерватории бяха оборудвани с нов дигитален планетариум в зала за проектиране на изкуствено звездно небе, както и 12 ученически общежития изградиха, оборудваха и обзаведеха стаи за занимания по интереси. ВИСОКО оценяваме усилията на Министерство на образованието и науката за устойчивост на програмата и през 2021 година.

Обръщаме се към Вас с молба да се преразгледат допустимите разходи в програмата, защото през 2020 година се срещнахме със следните предизвикателства, които създадоха редица неудобства при кандидатстването и изпълнението на проектите:

Допустимите разходи за оборудване в направления ”Изкуства, наука и спорт“ изключваха закупуването на технически средства-аудиовизуална техника, компютри, мултимедии, фотоапарати, кинокамери, вкл. музикални инструменти и специализиран софтуер и лицензии. Допустимите разходи за материали изключваха закупуването и изработката на сценични костюми.

Всички тези гореизброени технически средства и материали са изключително важни за нас при провеждането на учебно-възпитателния процес. Очакваме в новата програма, която ще се реализира през 2021 година, тези ограничения да бъдат внимателно прецизирани, за да може реализирането на проектите да доведе до по-голяма ефективност и по-големи ползи.

Националната програма ”Предоставяне на съвременни условия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в институции в системата на предучилищното и училищното образование“ 2021 година изключва участието като бенефициенти ЦПЛР, които са участвали през 2020 година. Предлагаме всички центрове по чл. 49, ал. да имат право да кандидатстват по Модул А) като проектите да бъдат оценявани в две категории. Преднина да получат проектите на ЦПЛР, които до момента не са били финансирани по националната програма, а проектите на тези ЦПЛР, които са били бенефициенти през 2020 година – да бъдат одобрявани по други критерии в по-голяма конкуренция. По този

модула от програмата през 2020 година, тъй като се предвижда в рамките на средствата, определени по модула, да могат да се финансират и останалите ЦПЛР, които не са получили финансиране през 2020 година. По този начин ще се даде възможност и на други ЦПЛР да създадат кабинети в избрани направления, както и всички астрономически обсерватории да се оборудват с нови дигитални планетариуми в зали за проектиране на изкуствено звездно небе. При продължаване на програмата в следващите години ще се осигури устойчивост на дейностите, както и ще се даде възможност на ЦПЛР да кандидатстват за оборудване и на кабинети в други избрани от тях направления, но различни от тези, за които са получили финансиране по тази програма.

		начин, при наличие на финансов ресурс след одобряването на проектите в първата категория, той да бъде насочен към ЦПЛР, които да оборудват нови кабинети, в различни направления. По този начин ще продължим да разширяваме базата на вече оборудваните кабинети в ЦПЛР. С това ще се подпомогне работата на Центровете от по-големите общини, които стопанисват по-голяма база и предлагат повече дейности.		
2.	Дияна Янева, Директор на ЦПЛР- ЦКО-Варна (електронна поща)	Предложението ми е при модул В) да се финансират и обучения за кариерните консултанти на тема „Дигитални форми на обучение в образованието“, „Работа с интерактивни електронни средства“ или други подобни, тъй като те ще работят единствено в ОРЕС и е необходимо системно да надграждат знания и умения, за да са адекватни на търсенето от страна на учениците. Това е важно, защото кариерните консултанти са непедagogически персонал и за тях е неприложима Наредба № 15. Бюджетите, особено на самостоятелните Центрове за кариерно ориентиране не позволяват финансиране на обучения.	Не се приема	Кариерното ориентиране и консултиране на учениците от март 2020 година се извършва основно в електронна среда. За 2021 година МОН е предвидило провеждане на обучения на кариерните консултанти. По проект „Подкрепа за успех“ по ОП НОИР също са предвидени такива обучения. Направеното предложение ще бъде заложено в следващ период.

**НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА
НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА И НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ОТБРАНАТА
„ИЗУЧАВАНЕ И СЪХРАНЯВАНЕ НА ТРАДИЦИИТЕ И ИСТОРИЯТА НА БЪЛГАРСКАТА АРМИЯ“**

1.	Мария Каменова, председател на Българската асоциация на частните училища (електронна поща)	Частните училища и детски градини в партньорство с държавни/общински училища и детски градини, аналогично на НП „Иновации в действие“, могат да бъдат включени в „Национална програма за изследване на историческото минало на българската армия и тържествено отбелязване на Деня на храбростта и българската армия – 6 май“ . Ще бъде недалновидно, неоснователно и бъдещ тревога фактът, ако и в тази програма делим децата, родителите, общностите на държавни, общински, частни. Нека помислим и какъв сигнал изпращаме към обществото!	Приема се частично	Средствата ще се предоставят на държавните/общинските училища, които ще бъдат класирани по програмата, а в дейностите може да участват и ученици от други училища в съответното населено място, вкл. от частни такива, при желание и при създадена такава организация от училищата, класирани по програмата.
2.	Сдружение „Образование България 2030“, „Национална мрежа за децата“	Общи коментари Сдружение „Образование България 2030“ и Национална мрежа за децата“ не подкрепят така предложения проект на национална програма „Изучаване и съхраняване на традициите и историята на	Не се приема	Визираната национална програма е насочена към формиране на обществени и граждански компетентности,

(електронна поща)

българската армия". Смятаме, че програмата не съответства нито на целите, които българският законодател е заложил в ЗПУО за образованието, нито на целите, заложили в ключови за страната ни стратегически документи, като: Национална програма за развитие „България 2030“, както и в проекта на Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 - 2030).

Стратегическата посока на развитие, която вземащите политически решения поеха за България, насочи образованието към формиране на ключови компетентности у децата и младите хора, които да им помогнат да развият своите таланти, да постигнат високи постижения, да бъдат успешно реализирани в професиите на бъдещето и в икономика с висока добавена стойност.

Вярваме, че инвестициите в образованието следва да бъдат насочени именно в тази посока.

Предложената за обществено обсъждане национална програма „Изучаване и съхраняване на традициите и историята на българската армия“ е сериозно отклонение от вече успешно начертаната траектория на развитие.

Това повдига въпроса защо на фона на редицата обещаващи и напредничави програми, проекти и решения на МОН се инвестира ресурс в национална програма, която не носи добавена стойност към постигането на качествено и иновативно образование в България?

Конкретни коментари

Така дефинираната обосновка на програмата почива на твърдението, че „Една от важните задачи на българското образование е да спомага за изграждането на стабилна ценностна система в подрастващите, в която патриотизмът заема особено място.“, както и че „Патриотичното възпитание е част от образователния процес, който има за цел формирането на личността от най-ранна възраст.“

Нито ЗПУО обаче, нито Национална програма за развитие „България 2030“, нито проектът на Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 - 2030) дефинират патриотичното възпитание като част от образователния процес.

които са част от ключовите компетентности. Чрез реализирането на програмата се извежда на преден план обучението, ориентирано към резултати, и се акцентира върху прилагането на знания в реални ситуации от живота, като по този начин образованието се оттласква от традиционната си предметна ориентираност, залагайки на изграждането на ключови компетентности – интегрирано през различни предмети. В този смисъл усвоените знания за историята на българската армия в часовете по учебните предмети ще намерят своето естествено практическо приложение и продължение в дейностите по програмата. Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение. В този смисъл намираме, че представената национална програма напълно кореспондира с целите, които законодателят е заложил в ЗПУО, както и с целите, заложили в ключови за страната ни стратегически

Чл. 5 на ЗПУО ясно определя кои са задачите и целите на българското образование. Сред тях не присъства цел, която да посочва, че задача на образованието е целенасочено да възпитава учениците в патриотизъм и патриотични ценности.

Докато т. 2, ал. 1 от чл. 5 на ЗПУО регламентира, че цел на образованието е „съхраняване и утвърждаване на българската национална идентичност;“, то това вече се случва чрез обучението по редица учебни предмети от общообразователната подготовка във всеки етап на обучението на учениците, както и чрез взаимодействието на учениците с останалите участници от училищната общност, участието им в общностни събития, честването на традиционни за училището празници и събития, свързани с културата, изкуството и други.

Не са посочени аргументи и доказателства, че именно изучаването на традициите и историята на българската армия може да допринесе за утвърждаването на националната идентичност повече, отколкото изучаването на българската история и фолклор, култура, семейни и общностни традиции, на успехите на бележити българи и други.

Предприетите през последните няколко години национални програми, политики и мерки на МОН бяха обусловени от потребности, доказани чрез експертен подход, основан на данни, анализ и оценка на ефективността и ефикасността на мерките и политиките, на съгласуване и диалог със заинтересованите страни. Считаме обаче, че проекта на така предложената национална програма не съответства на досегашната добра управленска практика.

Наред с това, не е ясно каква необходимост и какъв проблем цели да разреши предложената национална програма.

В описанието ѝ се посочва, че е нужно „изграждането на възгледи, които да повишат в ученика мотивацията за участие в дейности, които да подсилят усещането му за принадлежност към неговото училище и да го възпитат като гражданин на България.“

Както и останалите твърдения обаче, и това не е обосновано с конкретни данни. В рамките на цялата програма не са посочени данни за изследвани нагласи на ученици, патриотични ценности и чувства. Това показва, че инвестицията в тази програма не допринася за разрешаването на експертно доказан проблем в

документи, като Националната програма за развитие „България 2030“ и Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030).

Националната програма съдържа два модула – модул А) „Разработване на училищни проекти, свързани с изследване на историческото минало на българската армия, както и за тържествено отбелязване на Деня на храбростта и празника на Българската армия – 6 май“, и модул Б) „Провеждане на национален форум за обучение и за представяне на добри практики на ученици, участващи в дейностите от Модул А).

По модул А) се цели да се мотивират учениците чрез допълнителните дейности, които ще се осъществяват в училището, за да се излъчат отбори, съставени от най-добрите и мотивирани ученици, които да участват в дейностите по втория модул от програмата. Вторият модул от програмата е с практическа насоченост и цели да надгради знанията, уменията и отношенията, формирани у учениците по първия модул, в реалната среда на ВТУ „Васил Левски“, град Велико Търново. Там учениците от излъчените отбори ще имат възможност на

образованието. Това противоречи на ключови принципи на доброто управление – ефективност и ефикасност – както и на добрите практики при създаването на мерки и политики, които МОН прилагаше досега.

Това отново води към споменатия по-горе въпрос – на фона на ограничените средства, с които България разполага за образование, защо се инвестира в програма, която не разрешава експертно доказан и припознат от заинтересованите страни проблем?

В същото време, така поставените 4 цели на програмата вече се реализират изцяло чрез обучението на учениците по учебни предмети като: Гражданско образование, История и цивилизации, Човек и общество, Час на класа, както и чрез организирането на редица събития, празненства, чествания и инициативи между представителите на училищната общност.

„1.1. изграждане и поддържане на училищни традиции, свързани с патриотичното възпитание;

1.2. формиране на граждански ангажирани личности, приобщени към ценностите на демократичното общество;

1.3. осмисляне на свободното време на учениците със занимания по интереси, подпомагащи интелектуалното, духовното, нравственото и физическото им израстване;

1.4. засилване на интереса на учениците към историята и постиженията на българската армия.“

Нито към така описаните цели, нито към посочените очаквани резултати обаче са дефинирани конкретни индикатори, които да покажат, че програмата изпълнява целите и предназначението си. За сметка на това, показателите за изпълнение са единствено и само количествени:

- Брой ученици, включени в програмата;
- Брой проведени обучения;
- Брой дейности, заложи в формуляра за кандидатстване“ и други.

Тези показатели не могат да бъдат използвани за оценяването на ефективността на програмата. Трябва да бъдат разработени други, качествени индикатори, които да демонстрират, че благодарение на програмата учениците са се формирали като „граждански ангажирани личности, приобщени към ценностите на

практика да се запознаят и да разширят своите знания и умения във военното дело, а също така да обменят добри практики от дейностите, които са осъществили в своите училища. На практика участието в модул А) на програмата е неразривно свързано и е задължително условие за реализиране на модул Б).

Особено място в програмата е отделено на изграждането на т.нар. „преносими (меки)“ умения като инициативност, оценка на риска, креативност, критично мислене, контролиране на емоциите, работа в екип, решаване на проблеми, поемане на отговорност). Тези „меки“ умения не се свързват с конкретни учебни предмети, а са хоризонтални и включват разбиране на личните потребности в учебния процес, откриване на възможностите и способностите за преодоляване на трудностите в ученето както самостоятелно, така и в групи.

В този смисъл срещите на ученици от различни населени места от страната в град Велико Търново ще допринесат не само за изучаване и съхраняване на традициите и историята на българската армия, но и за изграждане на умения за

демократичното общество“ или че имат засилен „интерес към историята и постиженията на българската армия.“

В същото време предвидените в рамките на Модул А дейности по „Разработване на училищни проекти, свързани с изследване на историческото минало на българската армия, както и за тържествено отбелязване на Деня на храбростта и празника на Българската армия – 6 май“ не се отличават като нови или иновативни за българското училище. Така предложените дейности се реализират от дълги години в българските училища. В голяма част от тях могат да се видят разработените проекти и материали на учениците за бележити българи от миналото и настоящето, исторически събития, които са повод за национална гордост, информационни бюлетени за местни и национални празници в часовете по учебни предмети като: Човек и общество, История и цивилизации, Гражданско образование, Час на класа и други. Не е ясно какво налага да се инвестира допълнително в дейности, които вече се реализират от години в рамките на общообразователната подготовка в училище.

На фона на липсата на ясни аргументи и доказателства, че програмата ще разреши важен проблем или че ще добави стойност за развитието на компетентностите на учениците, предвидените административни задачи и отговорности за управление, приложение, контрол и мониторинг на програмата са твърде много (ангажиране на експерти от РУО в провеждане на конкурс и оценка на проектни предложения, координация между административни структури на МОН и МО и др.).

В заключение, считаме, че програмата не следва да бъде реализирана, защото:

- Тя не разрешава важен проблем на образованието, идентифициран на база на данни и експертен анализ, и който да е припознат от заинтересованите страни;
- Програмата предвижда да се инвестира в дейности, които вече се реализират под различни форми в българските училища;
- Програмата заявява цели, които не съответстват на тези, заложили в ключови нормативни и стратегически документи, определящи стратегическото развитие на образованието до 2030 г.

свързване между конкретни учебни предмети, инициативност, работа в екип, решаване на проблеми, а също така ще допринесат за положително емоционално въздействие върху учениците и за формирането на личността им.

		<p>- В програмата не са описани аргументи, които да докажат, че тя ще има добавена стойност за формирането на ключови компетентности у учениците.</p> <p>- За реализирането на програма, която се очаква да има ниска или никаква добавена стойност за качествено и иновативно образование на учениците, се предвиждат необосновано много административни дейности, които водят до разходването на значителен ресурс по администрирането и координацията на програмата.</p>		
ДРУГИ				
1.	<p>Валери Тодоров, председател на Сдружението на директорите на самостоятелни ученически общежития – ЦПЛР в България (електронна поща)</p>	<p>С ПМС № 346 на училищата и ЦСОП се одобриха допълнителни разходи за осигуряване на ефективни противоепидемични мерки за превенция и ограничаване разпространението на COVID-19 в училищата и в центровете за специална образователна подкрепа за сметка на икономии на разходи и/или трансфери по бюджетите на други първостепенни разпоредители с бюджет по държавния бюджет за 2020 г. Предлагаме Министерството на образованието и науката и Министерството на финансите да намерят механизъм, чрез който да се осигурят допълнителни средства и за ЦПЛР по чл. 49, ал. 3 от ЗПУО за спазване на противоепидемичните мерки.</p> <p>Мотиви: Самостоятелните ученически общежития също осъществяват противоепидемични мерки за превенция и ограничаване разпространението на COVID - 19 и то при 24 часов режим на работа с ученици. Към момента те ги осигуряват чрез средства от бюджетите си от държавна делегирана дейност. При обучението в ОПЕС учениците не ползват общежитие и не заплащат месечни такси, което допълнително утежнява бюджета и може да доведе до финансова нестабилност на тези институции.</p>	<p>Приема се по принцип</p>	<p>Към момента не са предвидени средства за нова национална програма, свързани със самостоятелните ученически общежития. Предложението Ви ще се обсъди при разработването на националните програми през следващата година. Междувременно, дейности в тази насока се провеждат в рамките на други национални и оперативни програми.</p>